

NOTA DE PREMSA

Conclusions dels resultats de l'enquesta de clima empresarial del segon semestre del 2021 (50a edició)

El turisme s'afegeix a la recuperació econòmica

Milloren les expectatives sobre la marxa dels negocis, si bé encara 3 de cada 10 empreses sostenen que trigaran més d'un any a recuperar el volum de facturació previ a la pandèmia

3 de cada 4 empreses consultades en l'enquesta han experimentat augments de preus significatius de subministraments i materials, un fet que està pressionant a l'alça els costos d'explotació de les empreses

Les perspectives econòmiques per al 2022 són optimistes malgrat la incertesa. Tanmateix, la inflació, la crisi energètica i els problemes d'aprovisionament limitaran el dinamisme de la recuperació al llarg dels propers mesos

Andorra la Vella, 12 de maig de 2022. La Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra (CCIS) fa públiques avui les conclusions dels resultats de l'enquesta de clima empresarial corresponent al segon semestre de 2021, en la 50a edició. Aquest informe inclou també una anàlisi dels resultats anuals de l'exercici 2021 i les expectatives dels empresaris de cara al primer semestre de l'any 2022.

L'economia andorrana ha agafat embranzida durant la segona meitat de l'any 2021 i els primers mesos de 2022, afavorida per la menor incidència de la pandèmia i l'aixecament progressiu de les restriccions a la mobilitat i la interacció social. En aquest context, la reactivació de la demanda turística, sobretot del turisme de proximitat, ha contribuït a una millora gradual dels negocis, que s'ha fet extensiva també a les branques més perjudicades per la covid-19, com és el cas del comerç i l'hoteleria, que han començat a recuperar-se i a impulsar el conjunt de l'activitat del país, que continua liderada per la construcció.

Tanmateix, la recuperació econòmica encara és incompleta i es fa efectiva amb grans diferències sectorials. La construcció es manté com el sector més dinàmic de l'economia, amb un ritme d'activitat que supera àmpliament els nivells prepandèmia. La indústria i els serveis no turístics, que han estat menys afectats per les restriccions sanitàries, ja han normalitzat del tot, o gairebé del tot, l'activitat en relació amb el 2019, mentre que els sectors més vinculats al turisme i més exposats a la interacció social (com ara l'hoteleria, la restauració, el comerç, les agències de viatges, el transport de viatgers i les activitats culturals i d'oci) es recuperen més lentament i continuen allunyats de les xifres d'activitat habituals.

NOTA DE PREMSA

De cara a l'any 2022, les perspectives apunten a la continuïtat del dinamisme econòmic andorrà, si bé hi ha riscos a la baixa vinculats entre si (inflació, disruptcions en les cadenes de subministrament, impactes de la guerra d'Ucraïna), que són comuns a la resta d'economies europees i que podrien moderar el vigor de la recuperació.

Per segon any consecutiu, l'enquesta inclou un monogràfic sobre **la situació econòmica de les empreses davant la crisi de la covid-19**, amb l'objectiu de disposar d'informació actualitzada sobre la rellevància de les empreses que es troben en una situació de dificultat econòmica i financera.

En aquesta edició de l'enquesta s'ha afegit, a més, l'anàlisi de la incidència d'altres problemes que estan sent especialment significatius per a les empreses, com ara els relacionats amb la crisi del transport, l'escassetat de subministraments i l'encariment de les matèries primeres i d'altres productes.

En les enquestes de conjuntura hi han participat 442 empreses dels sectors de la indústria, la construcció, el comerç al detall i l'hoteleria. L'anàlisi dels resultats permet fer un seguiment de l'evolució de l'activitat empresarial andorrana i de la tendència dels negocis de les empreses. Cal remarcar que el treball de camp de l'enquesta es va dur a terme durant els mesos de gener i febrer de 2022, just abans de l'inici del conflicte bèl·lic a Ucraïna i que, per tant, les respostes de les empreses no recullen l'impacte d'aquest factor geopolític sobre l'activitat i les perspectives empresarials.

Resultats semestrals: Evolució de l'activitat durant el segon semestre de l'any 2021. Anàlisi per sectors

INDÚSTRIA. En el segon semestre del 2021, la indústria ha prosseguit amb la recuperació i ja se situa en cotes d'activitat molt similars a la situació prèvia a la pandèmia.

Les opinions empresarials sobre la marxa dels negocis mostren la percepció més favorable de la situació industrial des de l'any 2018, amb tan sols un 13% d'empreses que han valorat l'evolució dels negocis en termes negatius.

Aquesta evolució més favorable es fonamenta en el fet que el sector industrial s'està veient beneficiat per un dinamisme més gran de la demanda domèstica i també per l'impuls de les exportacions de béns i la recuperació del comerç global.

CONSTRUCCIÓ. El sector de la construcció es manté com el gran motor del creixement andorrà, amb un ritme d'expansió molt elevat, en gran part gràcies a la fortalesa de la demanda del segment de l'habitatge.

Tanmateix, hi ha una gran preocupació entre les empreses per les dificultats per atendre l'impuls de la demanda a causa dels problemes de subministrament i l'encariment d'alguns materials claus (fusta, alumini, acer, ciment...), i també per l'escassa disponibilitat de

NOTA DE PREMSA

mà d'obra especialitzada per treballar en el sector. En aquest context, el sector alerta des de fa uns mesos de retards en les obres i d'augmentos significatius en els costos de producció, cosa que està comportant una alça en els preus de venda finals de contractació.

Els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra indiquen que l'activitat constructora ha seguit creixent amb força durant la segona meitat de l'any 2021. Destaca el fet que cap empresa constructora ha definit la situació actual dels negocis en termes negatius i, també és rellevant que 6 de cada 10 empreses enquestades han assenyalat un increment dels treballs executats en relació amb l'any 2020.

Aquest impuls significatiu de l'activitat respon a la continuïtat del dinamisme de les obres de rehabilitació i reforma, però sobretot s'explica pel notable augment de l'oferta d'habitatge nou, davant el fort repunt de la demanda d'aquest tipus d'edificació.

COMERÇ MINORISTA. Durant el segon semestre de 2021 la millora de la situació del sector comercial ha estat significativa, si bé l'activitat s'ha mantingut en nivells encara discrets, per sota de les xifres de pre-pandèmia.

En termes interanuals, la xifra de vendes global ha augmentat en la majoria de comerços. Ara bé, s'aprecien certes diferències segons el tipus de comerç.

En concret, les grans superfícies són les que han experimentat un augment més generalitzat de les vendes (3 de cada 4 grans establiments comercials han registrat uns volums de facturació superiors als d'un any abans). I en funció de la classe de productes, destaquen els bons resultats del comerç especialitzat en mobles i equipament de la llar, que es referma com la branca d'activitat més dinàmica del comerç, així com també l'increment de les vendes d'articles tecnològics –per l'ús més intensiu d'aquests béns en un entorn cada cop més digitalitzat– i l'augment del consum de productes d'higiene i sanitat –que respon al retorn a una certa normalitat en termes de mobilitat i interacció social.

SECTOR HOTELER. Després de gairebé un any i mig molt dur, els principals indicadors de demanda del sector hotelier –pernoctacions, ocupació hotelera, entrada de visitants, etc.– han marcat clarament un punt d'inflexió cap a una recuperació notable de l'activitat.

Les valoracions dels empresaris sobre la marxa dels negocis mostren l'escenari més optimista des de l'inici de la pandèmia, amb el 48% d'empreses que han definit com a bona la situació dels negocis, davant d'un 10% d'hotels que l'han valorat negativament.

Aquesta evolució més positiva de la demanda als hotels del Principat s'explica sobretot per un augment del turisme de proximitat, que ha motivat una afluència molt bona de visitants durant la campanya d'estiu i també durant els ponts. La crisi de la covid-19 ha comportat canvis en les preferències a l'hora de fer turisme, ja que s'han revalorat la natura, els espais oberts i les destinacions més properes.

NOTA DE PREMSA

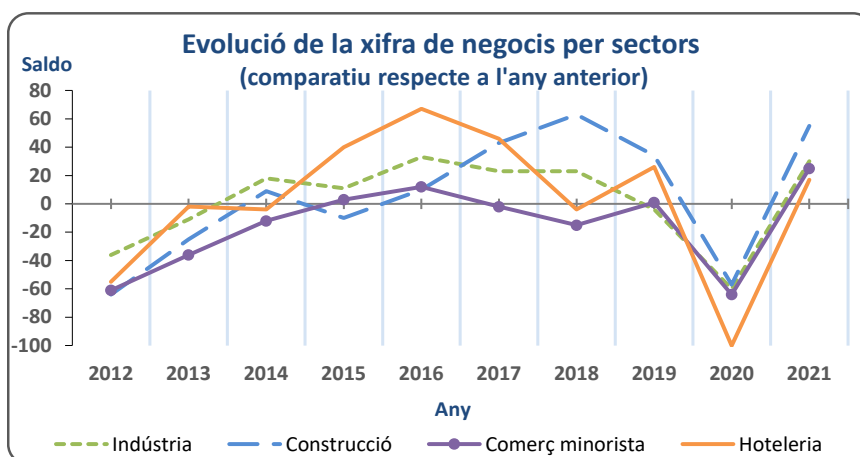
Resultats anuals: Evolució de l'activitat econòmica de l'any 2021

El 2021 l'economia andorrana s'ha anat recuperant a bon ritme, després de la contracció històrica que va patir el 2020 a causa de la pandèmia.

Així, amb la millora de la situació sanitària i la reactivació dels fluxos turístics, **l'economia ha exhibit una dinàmica molt positiva sobretot a partir de l'estiu, que ha permès recuperar una bona part del creixement perdut durant la pandèmia.**

Des d'una òptica sectorial, s'observen diferències d'intensitat en els ritmes de creixement:

La construcció ha mantingut un ritme expansiu notable, superior al del conjunt de l'economia. Així, **les empreses constructores han assenyalat un increment interanual de la xifra de negocis molt elevat, del 29% de mitjana durant el 2021.**

Saldo: Diferència de respostes extremes (empreses que indiquen que "ha augmentat" i empreses que indiquen que "ha disminuït"), en percentatge.

En **la indústria**, la recuperació ha continuat avançant de manera gradual fins a assolir uns nivells d'activitat ja força normalitzats. En concret, **les empreses industrials han tancat l'exercici 2021 amb un augment interanual mitjà de la xifra de negocis del 10,9%.**

En el sector hoteler la recuperació de l'activitat ha estat apreciable i s'ha materialitzat en **un increment interanual de la xifra de negocis per establiment del 7,9% de mitjana**, una taxa d'augment que, tot i ser la més moderada dels quatre sectors analitzats, suposa una millora important respecte a la inusual davallada registrada el 2020 (-50,8%).

El comerç minorista també ha mostrat signes clars de millora, però dins uns registres que s'han mantingut encara bastant modestos. Així, els comerciants han assenyalat **un augment interanual mitjà de la facturació del 10%.**

NOTA DE PREMSA

Perspectives per al 2022

Les perspectives sectorials per al **primer semestre de 2022** són les següents:

- **INDÚSTRIA:** Les perspectives de les empreses són les més optimistes dels últims cinc anys i indiquen que l'activitat industrial seguirà guanyant impuls. L'índex de clima industrial, que mesura el sentiment de confiança del sector, després de cinc semestres consecutius de saldos negatius, presenta una millora molt important, de 13 punts, respecte al semestre anterior, fins a situar-se el segon semestre de 2021 en el valor positiu de +8,7 punts.
- **CONSTRUCCIÓ:** La construcció es mantindrà com un important pilar del creixement econòmic al llarg dels propers mesos. Així, tant el volum d'obra executada com la cartera de contractacions mantindran un ritme d'activitat alt. Per tipus d'obra, es preveu que el sector continuarà concentrant la seva activitat sobretot en l'edificació residencial, si bé també s'espera una lleu recuperació de les contractacions d'obra pública i del segment no habitatge, en un context de reactivació progressiva de l'economia global.
- **COMERÇ MINORISTA:** Els comerciants preveuen que la marxa dels negocis continuarà millorant i avancen un augment del volum de vendes a totes les branques del comerç. Tanmateix, ara per ara, no coneixem l'abast de les conseqüències econòmiques de la guerra a Ucraïna, però és possible que l'augment significatiu de la incertesa i la pèrdua de poder adquisitiu a causa d'una inflació elevada pugui frenar el consum de les llars, un fet que, sens dubte, pot arribar a ser un entrebanc significatiu per recuperar l'activitat comercial a curt termini.
- **SECTOR HOTELER:** Les previsions dels hotelers sobre l'evolució de la marxa dels negocis suggereixen la continuïtat de la reactivació de l'activitat turística, que seguirà rebent l'impuls dels mercats emissors tradicionals, l'espanyol i el francès. Ara bé, l'esclat del conflicte bèl·lic a Ucraïna ha introduït un nou focus d'incertesa pels possibles efectes negatius que pot tenir sobre l'activitat. En aquest sentit, el deteriorament global de la confiança, l'encariment dels costos de transport i la pèrdua de poder adquisitiu de les llars a causa de l'alça de la inflació podrien alentir la recuperació del turisme al llarg dels propers mesos.

Monogràfic: Situació econòmica de les empreses davant la crisi de la covid-19.

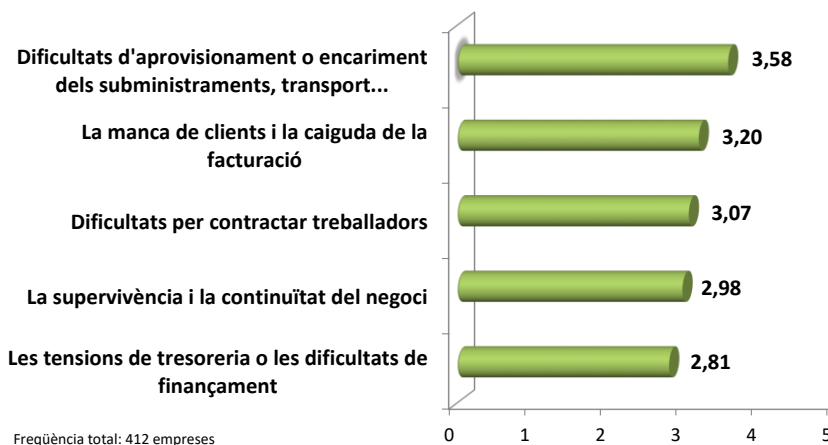
Al llarg de l'any 2021, en línia amb la recuperació global de l'activitat, s'ha registrat una millora gradual de la situació econòmica i financera de les empreses, tot i que d'intensitat diferent segons el sector i la grandària de l'empresa. En concret, les empreses que desenvolupen la seva activitat en els sectors més castigats pels efectes de la covid-19 (com és el cas de l'hoteleria i el comerç) i les empreses de dimensió més petita, amb una capacitat financera menor, han presentat unes xifres econòmiques millors que les de 2020, però encara són les que mostren més dificultats per recuperar una posició financera adequada i uns nivells òptims de rendibilitat.

A continuació es presenten els resultats de les preguntes addicionals que s'han incorporat en l'enquesta amb l'objectiu de quantificar la rellevància de les empreses que es troben en una situació de dificultat econòmica i financera, i també per conèixer la incidència d'altres problemes, com ara els relacionats amb la crisi dels subministraments i del transport, i el grau de preocupació que els generen aquestes qüestions.

1. Principal preocupació de les empreses en relació amb la situació del negoci:

- L'escalada dels preus i els problemes d'aprovisionament són el principal focus de preocupació de les empreses (amb una valoració de 3,58 d'un màxim de 5), seguits de la manca de clients (3,20) i la dificultat per contractar mà d'obra (3,07).

Valoració del nivell de preocupació - resultats globals
(1: poca preocupació; 5: molta preocupació)

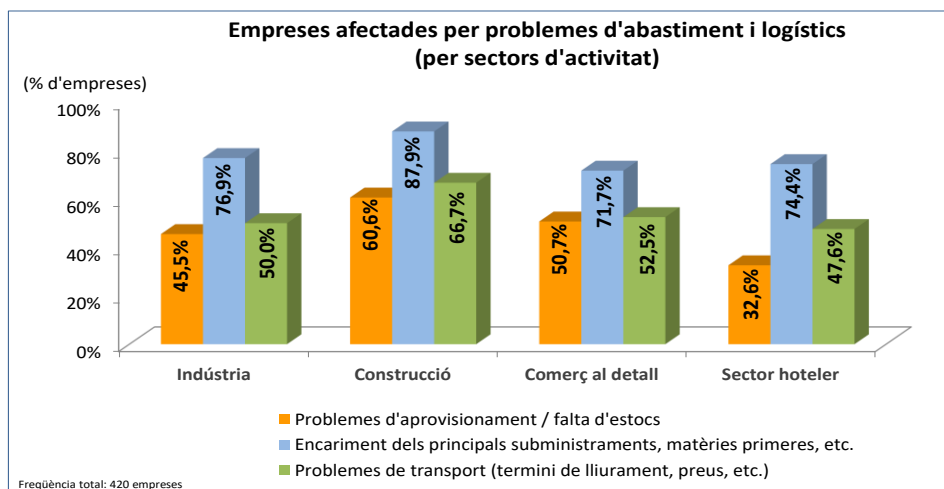

NOTA DE PREMSA

- Les empreses de la construcció són les que mostren una preocupació més gran per la manca de personal qualificat, i també per l'escassetat i l'encariment dels materials. En canvi, els sectors més afectats per la crisi, com ara el comerç minorista i l'hoteleria, són els que denoten més inquietud per la feblesa de la demanda i per la viabilitat futura del negoci.

2. Afectació per problemes d'abastiment i logístics:

- En termes globals, 3 de cada 4 empreses consultades en l'enquesta afirmen que han experimentat augments de preus significatius dels principals subministraments de béns i matèries primeres. En paral·lel, el 52,7% de les empreses es veuen afectades per problemes logístics i de transport (com ara retards i anul·lacions de lliuraments o encariment del servei) i el 48,8% d'empreses indiquen que tenen dificultats per aprovisionar-se i que estan patint aturades o retards en el subministrament.

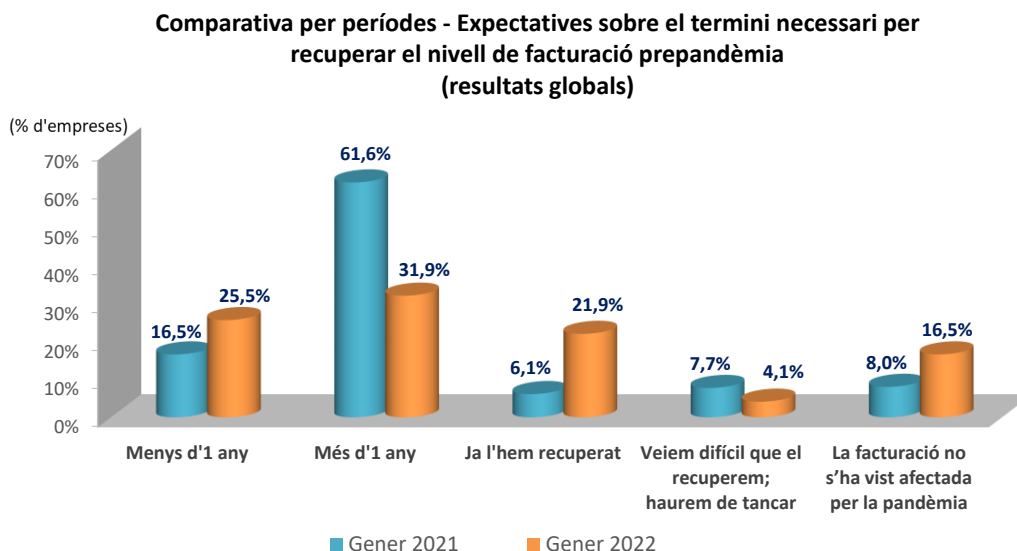

- Des d'una perspectiva sectorial, la construcció és la branca d'activitat que presenta una afectació més elevada: gairebé 9 de cada 10 empreses afirmen que estan experimentant un encariment molt notable dels materials i les matèries primeres, i 6 de cada 10 empreses manifesten que tenen problemes d'abastiment d'alguns materials bàsics. A més, gairebé 7 de cada 10 empreses del sector indiquen problemes associats a l'endarreriment i l'encariment del transport.
- Pel que fa a la resta de branques d'activitat, l'augment de preu dels subministraments i matèries primeres és un problema molt generalitzat i afecta un nombre significatiu d'empreses, tant de la indústria (el 76,9% del total), com del sector hoteler (74,4%), com del comerç minorista (71,7%).

NOTA DE PREMSA

3. Expectatives sobre el termini necessari per recuperar el nivell de facturació d'abans de la pandèmia:

- En termes globals, milloren les expectatives en relació amb el termini necessari per recuperar el volum de facturació previ a la pandèmia, si bé encara 3 de cada 10 empreses sostenen que trigaran més d'un any a assolir aquesta fita.
- El percentatge d'empreses que esperen recuperar el nivell d'activitat precovid en menys d'un any, ha augmentat 9 punts en relació amb un any enrere, fins a situar-se en el 25,5% al gener de 2022.

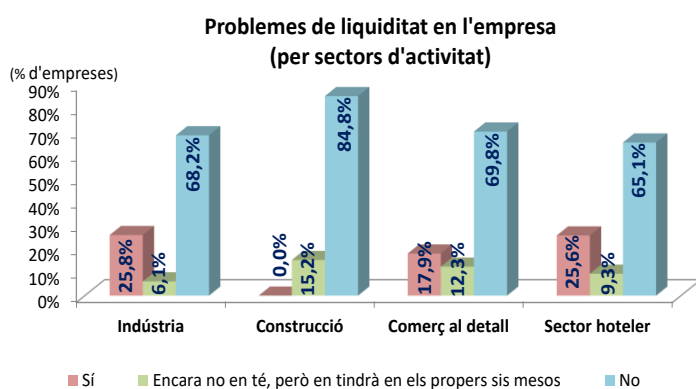

- En línia amb aquest clima empresarial més favorable, destaca el fet que el 21,9% del total d'empreses afirmen que ja han assolit el nivell d'ingressos previs a la crisi sanitària i, addicionalment, que el 16,5% d'empreses sostenen que la facturació no s'ha vist afectada per la pandèmia (el doble que al gener de 2021). Pel que fa a les empreses que veuen difícil recuperar la facturació prèvia a la covid-19 i hauran de tancar el negoci, el percentatge baixa des del 7,7% del gener de 2021 fins al 4,1% del gener de 2022.
- Les empreses de l'hoteleria són les que continuen mostrant unes expectatives més pessimistes, atès que un nombre molt rellevant d'empreses del sector (el 45,2% del total) indiquen que no recuperaran un volum de facturació semblant al d'abans de la pandèmia fins, com a mínim, al cap d'un any.
- En canvi, en el vessant més positiu, destaquen novament les expectatives més favorables de la construcció, que concentra la proporció més gran d'empreses que ja han aconseguit recuperar els nivells d'ingressos pre-pandèmia o bé que no han vist afectada la seva facturació (el 30,3% i el 33,3% del total d'empreses del sector, respectivament).

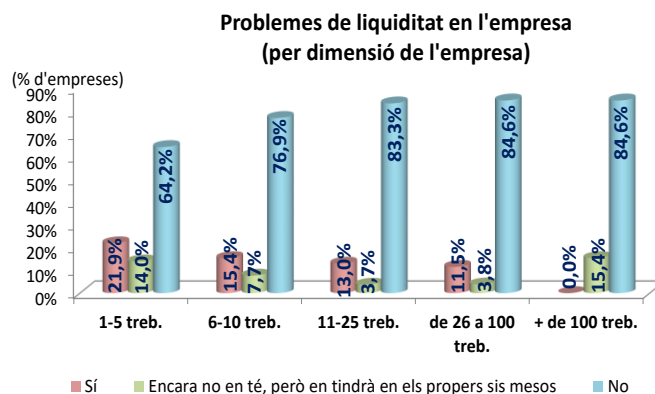
NOTA DE PREMSA

4. Problemes de liquiditat en l'empresa:

- A partir de mitjan 2021, en un context de recuperació progressiva de l'activitat econòmica, les empreses han començat a registrar una disminució de les dificultats de tresoreria. No obstant això, 3 de cada 10 empreses encara tenen problemes de tresoreria o bé preveuen que en tindran en els sis mesos vinents.

Freqüència total: 410 empreses

Freqüència total: 410 empreses

- Per sectors, les empreses de la construcció són, amb diferència, les que es troben en una posició de liquiditat més folgada ja que cap empresa constructora declara que té tensions de tresoreria. En canvi, les empreses del sector hotelier, que han patit més l'impacte negatiu de la covid-19 sobre la seva activitat, són les que presenten més problemes de liquiditat, amb el 25,6% dels hotels que tenen dificultats de tresoreria.
- Per dimensió de l'empresa, les empreses de dimensió més petita són les que presenten més problemes de liquiditat: el 84% de les empreses de més de 10 treballadors afirmen que tenen unes bones condicions en termes de liquiditat. Aquesta proporció baixa fins al 66% en les empreses de menys de 10 empleats.

5. Augment de la morositat a conseqüència de la crisi de la covid-19:

- 3 de cada 10 empreses han registrat un increment del nombre d'impagats: les més afectades han estat les del sector hotelier i les del sector industrial.

6. Dificultats per accedir al finançament extern:

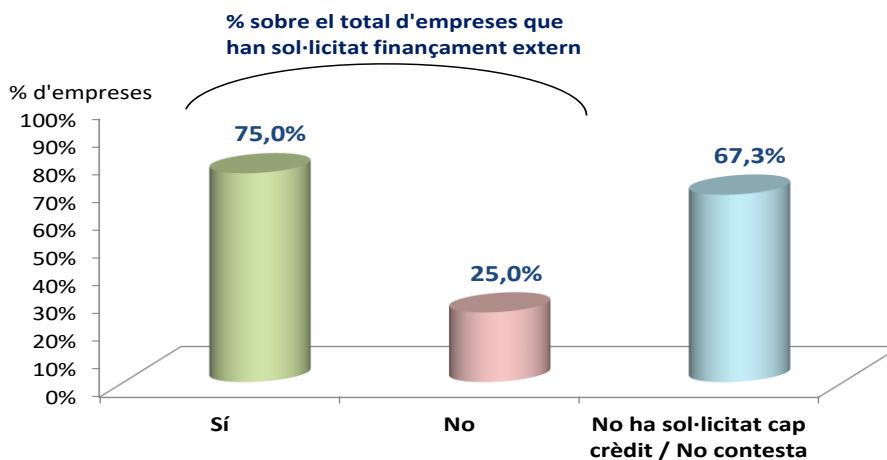
- L'accés de les empreses al finançament extern ha millorat en relació amb l'any 2020: En detall, l'any 2021 ha disminuït el percentatge d'empreses que han declarat que

NOTA DE PREMSA

tenen dificultats per accedir al finançament extern, fins a situar-se en el 14,3% del total, gairebé 5 punts menys que l'any 2020.

- Per sectors, el comerç minorista és el sector que ha presentat més problemes per aconseguir finançament bancari, amb el 16,3% del total d'establiments que han manifestat que han tingut dificultats per accedir-hi, seguit de la indústria, amb el 13,9%.
- Segons la grandària de l'empresa, les barreres per trobar finançament són més evidents en les empreses de dimensió més petita. En concret, el 18,2% de les microempreses (d'un màxim de 5 treballadors) han tingut dificultats per aconseguir crèdit bancari; per contra, en el cas de les empreses més grans, de més de 25 treballadors, cap empresa ha manifestat que s'hagi trobat amb dificultats a l'hora d'accedir a finançament extern.

7. Capacitat d'afrontar la devolució dels crèdits sense dificultats en el moment del venciment:

- Del total d'empreses que han sol·licitat finançament extern, una quarta part, el 25,0%, assegura que tindrà problemes a l'hora de fer front al venciment del crèdit, mentre que 3 de cada 4 empreses podran tornar-lo sense dificultats.
- Per sectors, l'hoteleria és la branca d'activitat amb una proporció més gran d'empreses que han subscrit algun préstec i que manifesten que tindran dificultats per satisfer-ne la devolució (el 30,8% de les empreses del sector), seguida de la indústria (26,1%) i del comerç al detall (25,3%). La proporció més baixa s'observa en la construcció, en què les empreses que declaren que tindran problemes per satisfer-ne la devolució se situa en l'11,1%.

NOTA DE PREMSA

VALORACIÓ I OPINIÓ DE LA CAMBRA

De cara a 2022, en què cal esperar una incidència més limitada de la pandèmia sobre l'activitat econòmica, les empreses preveuen que la recuperació econòmica es consolidi.

Tanmateix, el grau d'incertesa que envolta les previsions continua sent molt elevat. La intensificació dels riscos relacionats amb l'augment de la inflació, la crisi energètica i els problemes de subministrament de productes i matèries primeres –agregats per l'efecte de la guerra a Ucraïna–, i també els importants desajustos del mercat laboral andorrà, poden dificultar la recuperació econòmica i moderar-ne el ritme d'avanç.

Un cop superada la pitjor etapa de la pandèmia, el paper de la política econòmica serà clau en aquesta fase actual del cicle econòmic per continuar donant suport a l'activitat i per afrontar els reptes que ens ha deixat el nou escenari postcovid. En aquest context, serà necessari prioritzar les accions i la utilització dels recursos públics per afrontar els problemes estructurals que limiten el nostre potencial de creixement. Per transformar i modernitzar l'economia andorrana cal, entre altres mesures, promoure la innovació i la transformació digital, la transició energètica i la millora de les infraestructures; però, a la vegada, per facilitar aquesta transició i el reciclatge professional dels treballadors, també s'ha de posar l'èmfasi en les polítiques de suport a la formació.

Des de la Cambra continuarem treballant en tots aquests eixos per impulsar un model econòmic més sostenible i de més valor afegit, perquè el teixit empresarial del país pugui millorar la productivitat i reforçar la competitivitat amb l'exterior.

Per a més informació:

CAMBRA DE COMERÇ, INDÚSTRIA I SERVEIS D'ANDORRA

Tel. 00376-809292

www.ccis.ad